

Az ország talpra állása – a bethleni konszolidáció

1. Előzmények

- 1920. március 1.: Horthy kormányzóvá választása
- Horthy-korszak: 1920-1944

Teleki Pál: miniszterelnöksége: 1920. július – 1921. május

- 1920. június 4.: trianoni békeszerződés
- következményei: Gazdasági és politikai válság

2. Gazdasági és politikai válság

- Horthy leváltotta Telekit
- helyette Bethlen Istvánt nevezte ki miniszterelnöknek (1921-1931)

3. Politikai konszolidáció

megteremtette a **politikai nyugalom feltételeit**; ennek lépései:

- Trónfosztás 1921. november 6-án a parlament kimondta a Habsburg-ház trónfosztását
- A KMP törvényel kívül helyezése az államrend védelme miatt
- A Bethlen-Peyer -megegyezés (paktum)
  - megegyezés Peyer Károllyal a szociáldemokrata párt vezetőjével
  - a MSZDP legálisan működhet, a szakszervezeteik is
  - az MSZDP lemond a közalkalmazottak, postások, vasutasok, és mezőgazdasági dolgozók szervezéséről (sztrájk)
- Egységes Párt (1922) erős kormánypárt kialakítása
  - ezért belépett a Kisgazdapártba
  - majd elérte Kisgazdapárt és a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja (KNEP) egyesüljön
  - később más pártok is csatlakoztak
- cél: parlamentarizmus → új választójogi törvények
  - visszatérés nyílt szavazáshoz
  - visszatérés a kétkamarás parlamenhez

Magyarországon tehát **KORLÁTOZOTT PARLAMENTÁRIS RENDSZER** alakult ki

- Nagyatádi Szabó István-féle földreform (1920-1922)
  - ország földterületének csupán 8,5 %-át osztották ki
  - a naagybirtokrendszer alapjaiban nem érintette
  - kb 300 000 szegényparaszt kap 1-2 holdas birtok (életképtelen birtokok lesznek)
  - kb 100 000 kapnak 20-50 holdas „vitési teleket”

4. Gazdasági stabilizáció

a) A trianoni békeszerződéssel Magyarország kiszakadt a Monarchia gazdasági keretei közül.

- nyersanyagforrások elvesztése
- fogyasztópiacok elvesztése
- utak, vasutak, települések kettévágása
- a gazdasági kapcsolatok megszakadása

b) Külföldi kölcsönök

- 20-as évek elején mesterségesen gerjesztett infláció
- ezért 1924-ben népszövetségi kölcsönt kellett felvennie (250 millió aranykorona, 7,5% kamatra)
- 1927.: pengő bevezetése a korona helyett véget vetett az inflációnak

c) A kölcsönök hatása a mezőgazdaságra

- a mezőgazdaság fejlesztéséhez hitelfolyósítás
- a legfontosabb ágazatban felgyorsult a munkafolyamatok gépesítése, a zöldség- és gyümölcsstermelés növekedett. A termelés más ágazatban stagnált.
- Fejlődött a konzervipar.

4. TÉTEL

A fejlődés akadályai:

- értékesítési nehézségek: az orosz piac kiesése (kommunistákkal nem üzletelünk), USA élre kerülése, a tengerentúli piacok beszűkülése
- elavult termelési keretek (nagybirtok)
- összességében még mindig alacsony technikai, gépesítési színvonal

d) a kölcsönök hatása az iparra

- hiteladás a vállalkozóknak
- a textilipar és villamosipar gyors felfutása
- elektrotechnika, (Orion rádió,) gépipar fejlődése
- közlekedési eszközök gyártása pl. Kandó-féle villamosmozdony
- automata telefonközpont Budapesten
- vegyiparban látványos fejlődés (műtrágya- és tisztítószer-gyártás)
- energiatermelés: a villamosenergia-termelés 4szeresére nőtt
- bányászat: bauxitbányászat beindulása

A 20-as években a gazdaság lassú kibontakozása észlelhető. A trianoni veszteségek és a világpiac átalakulásának hatására a gazdasági szerkezetváltás a népszövetségi kölcsönökkel elindult. Hátráltató tényező volt azonban a környező államok (kisantant) gazdasági téren is megnyilvánuló magyarellenes politikája.

- **1929-re a gazdaság stabilizálódott**

5. Külpolitika

- cél: a külpolitikai elszigeteltségből való kitörés, piacot szerezni revízió
- 1922: Mo.-ot felveszik a Népszövetségbe
- 1927: olasz-magyar örök barátsági szerződés (Mussolini + Bethlen)